

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra teologické etiky a spirituální teologie

Posudek vedoucího/vedoucí diplomové práce

jméno vedoucího/vedoucí Mgr. Vojtěch Mašek, Ph.D.

Autor/autorka práce: Bc. Vojtěška Hervertová
 Studijní program/obor: Humanitní studia, Aplikovaná etika
 Název práce: Ukrajinská pracovní migrace do ČR po roce 1989 a její etické aspekty
 Vedoucí práce: Mgr. Vojtěch Mašek, Ph.D.
 Rozsah práce: 93 s.

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými připomínkami	splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☐	☒	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel;				

formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☒	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☐	☒	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☐	☒	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano	ne		
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒	☐		
Práce přináší nové poznatky	☒	☐		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		
D. Průběh zpracování práce				
	ano	ne		
Autor/ka pravidelně konzultovala s vedoucím práce	☒	☐		
Autor/ka přicházela se samostatnými tvůrčími podněty	☒	☐		

Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Diplomová práce Bc. Vojtěšky Hervertové vznikala poměrně složitou cestou dlouhého ujasňování základního tématu i metodického přístupu, ale autorka v ní nakonec velmi dobře zúročila svou práci s dostupnou literaturou a především své bohaté zkušenosti z oblasti imigračního poradenství. Přestože těžištěm diplomové práce je sociálně-etický výklad forem (event. hranic) uplatnění pojmu tzv. hřích struktur v oblasti ukrajinské pracovní migrace v ČR, je třeba v první řadě ocenit úvodní faktografickou kapitolu, v níž autorka velmi přehledně shrnula sociálně-právní podmínky života ukrajinských migrantů v ČR, upozornila na řadu překvapivých a málo známých skutečností, vhodně propojila obecné poznatky z žitou zkušeností ukrajinských respondentů, a celkově si velmi dobře připravila půdu pro vlastní etický rozbor problému zneužívání pracovního postavení ukrajinských migrantů, především tzv. klientského systému. Až na určité detaily v úvodu si také solidně vymezila hlavní výzkumnou otázku práce a snažila se ji v textu držet.

Autorčina poctivá snaha o vyrovnání se svízelnou otázkou tzv. hřichu struktur v souvislosti s ukrajinskou pracovní migrací má své silné i slabší stránky. Ocenit je možné např. plastičnost širokého vymezení strukturálního hřichu jako spleti "nespravedlivých struktur, zkreseného povědomí, kolektivních činů a nečinnosti", naznačení určité míry dialektického napětí mezi osobní a strukturálně-zprostředkovanou stránkou hřichu, a především snahu využít pro svůj výklad některá (v českém kontextu nepříliš známá) pojetí amerických etiků Kennetha Himese, Kristiny Heyerové nebo Davida Coopera. Autorka však na můj vkus příliš brzy přerušuje své tázání po možné spojitosti mezi osobní a zprostředkovanou odpovědností za tzv. ukrajinský klientský systém a vyhýbá se jemnějšímu rozlišení motivů a forem zapletení svých respondentů do osidel pracovní závislosti a nelegální práce. Má také určitou tendenci chápat "hřích struktur" primárně jako jev "subjektivní" (ideologicko-kulturní) a ten odlišovat od údajně vnějšího "zla systému". Není ale jádrem strukturálního hřichu právě "vydávání subjektu za objekt", ochotné zastírání své spoluviny strukturou nebo institucí, "úlevný sebeklam"?

Přes uvedené námítky bych, především s ohledem na netradiční a analytický přístup autorky k tématu ukrajinské migrace, navrhl předběžné hodnocení výborně.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

1. Jak byste podrobněji zdůvodnila Vaše rozlišení pojmů "sociální tlak/sociální tíseň" a "hřích struktur"? Objasněte význam tohoto rozlišení v obecně-metodickém kontextu Vaší práce i s ohledem na současnou podobu ukrajinské pracovní migrace v ČR.

2. Na s. 31 s odvoláním na článek Jana Černíka naznačujete, že i klientský systém ukrajinských pracovníků v ČR mohl za určitých podmínek pomoci nastolit "jistý řád v zóně bezpráví". Jsou podle Vás určité formy klientského systému ospravedlnitelné z pohledu křesťanské sociální etiky? Jaké a proč, a kde vidíte případné hranice této tolerance, např. z pohledu křesťanských charitativních pracovníků?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 25. 8. 2017

Podpis: